

RAPORT DE EVENIMENT: Masa rotundă virtuală a oficialilor ministeriali pentru LIFE PlanUp: Planificarea pentru 2030 – Experiențele UE și ale statelor membre în ceea ce privește primul ciclu al NECP (planurile naționale privind energia și clima)

Sinteza evenimentului

Acest eveniment a reunit oficiali ministeriali din țările-țintă ale proiectului (Italia, Ungaria, Spania și România), un reprezentant al Comisiei Europene din partea unității care se ocupă de procesul NECP din cadrul DG ENER, precum și parteneri de proiect LIFE PlanUp pentru discuții informale legate de experiențele UE și ale statelor membre în ceea ce privește primul ciclu al NECP. Masa rotundă, prevăzută inițial ca o întâlnire față în față, a trebuit să fie organizată în mediul virtual din cauza pandemiei de COVID-19, care continuă să împiedice organizarea unor întruniri față în față.

După remarcile introductive ale moderatorului, Leonardo Zannier (din partea Comisiei Europene) a prezentat evaluarea executivului UE cu privire la NECP finale ale statelor membre. În prezentarea sa, acesta a descris mai întâi măsura în care NECP constituie un fundament pentru Pactul verde european și modul în care statele membre au ținut seama de recomandările Comisiei referitoare la proiectele lor de NECP în versiunile finale ale planurilor. De asemenea, a prezentat orientările Comisiei pentru implementarea NECP finale și a evidențiat și legăturile acestora cu planurile naționale de redresare și reziliență, care trebuie pregătite de statele membre până în aprilie 2021.

După prezentarea-cadru a Comisiei cu privire la NECP, au fost organizate trei grupuri de discuții consecutive, cu participarea unor oficiali ministeriali-cheie din Italia, Ungaria, Spania și România, precum și a reprezentantului Comisiei Europene, pentru a discuta următoarele teme principale legate de evaluarea primului ciclu al NECP: principalele probleme cu care s-au confruntat statele membre în procesul de elaborare a NECP, guvernanta pe mai multe niveluri și procesele de participare a părților interesate pe care le-au organizat, precum și modul în care privesc în perspectivă implementarea NECP în contextul Pactului verde european și al politicilor naționale de redresare și reziliență.

După încheierea grupurilor de discuții, principalele constări ale acestora au fost sintetizate după cum urmează, preluate dintre contribuțiile prezentate în secțiunea „Colectarea contribuțiilor părților interesate”:

- Procesul de elaborare a NECP

- o S-a evidențiat modul în care procesul a dus la o mai bună colaborare între ministerele dintr-o țară și a ajutat la eliminarea gândirii compartimentate – de cele mai multe ori, s-a creat un grup de lucru interministerial sau o structură similară pentru ghidarea procesului de elaborare a NECP;
- o Procesul a fost descris și ca un demers virtuos, interesant și inovator. A forțat o gândire transversală între diferitele servicii și sectoare și o conlucrare mai îndeaproape – pentru statele membre, aceasta a însemnat că ministerele au colaborat de o manieră mai structurată, iar pentru Comisie, a însemnat crearea unor structuri orizontale de cooperare în care au fost implicate și alte Direcții Generale, nu numai DG ENER;
- o De asemenea, procesul de elaborare a ajutat la o înțelegere mai solidă a priorităților în perspectivă, îndeosebi dincolo de chestiunile care țin de energie și climă;
- o În plus, procesul a sprijinit statele membre în identificarea lacunelor și în îmbunătățirea coordonării – ministerele implicate în procesul NECP au găsit de ex. date care lipseau și au identificat nevoia de consolidare a capacităților în domenii-cheie (cum ar fi modelarea energetică);
- o Un alt aspect care trebuie remarcat se referă la modul în care procesul NECP a dus la fuziunea competențelor (cum ar fi reunirea energiei și a climei în cadrul unui singur minister în Spania), precum și la implicarea unor ministere care nu erau implicate anterior în chestiunile care țin de energie și climă (cum este, de exemplu, cazul Ministerului Patrimoniului Cultural din Italia).

- **Implicarea părților interesate în NECP și procesul de dialog pe mai multe niveluri:**
 - o S-a remarcat că, pentru NECP, în unele cazuri s-a realizat o consultare mai amplă decât în cadrul proceselor anterioare la nivel național pentru documentele de planificare strategică, însă în alte cazuri, particularitățile naționale legate de desfășurarea proceselor de consultare au fost aplicate și pentru NECP (cum ar fi în Ungaria);
 - o De asemenea, s-a evidențiat modul în care procesul de consultare a adus statelor membre unele cunoștințe valoroase despre importanța anumitor actori în contextul implementării, cum ar fi de ex. autoritățile locale în România;
 - o S-a mai subliniat că, întrucât acesta a fost primul exercițiu NECP, nu a fost un proces ușor și încă există loc pentru o mai mare consultare și implicare a publicului și a părților interesate în viitoarele exerciții NECP;
 - o Rezultatele proceselor de consultare au fost reflectate în NECP și au servit îndeosebi să consolideze unele aspecte ale planului într-un mod constructiv și atent ținut;
 - o În perspectivă, s-a mai evidențiat și că implicarea părților interesate și a publicului va fi importantă și în implementarea NECP.

- **Privind în perspectivă – NECP în contextul Pactului verde european și al politicilor naționale de redresare:**
 - o S-a subliniat măsura în care o bună coordonare și o atribuire clară a responsabilităților între diferitele ministere constituie un factor-cheie în vederea asigurării unei implementări solide a NECP (cum ar fi de ex. în România);
 - o De asemenea, s-a exprimat disponibilitatea de a spori și mai mult ambițiile NECP (de ex. de către Ungaria), îndeosebi în ceea ce privește eventuala adoptare a unei ținte mai mari de reducere a emisiilor de GES pentru 2030;
 - o S-a subliniat, de asemenea, că schimbarea relației teritoriale, în special cu regiunile și autoritățile locale, reprezintă un factor-cheie în implementarea NECP și a unor eventuale obiective mai ambițioase (de. ex cum este cazul Italiei în privința energiei din surse regenerabile);
 - o S-a mai evidențiat și importanța fondurilor de redresare ca o ocazie binevenită care ar putea accelera și spori ponderea investițiilor publice în NECP (cum ar fi de ex. în Spania);
 - o În sfârșit, s-a exprimat necesitatea unei revizuirii în sens ascendent a NECP, însă, în același timp, s-a evidențiat și că acest proces nu ar trebui întreprins la repezeală și, cel mai important, ar trebui să se țină seama de ținta pentru 2030 și de evoluțiile în materie de revizuire a directivelor sectoriale în contextul Pactului verde european. Prin urmare, s-a considerat că este important să se mențină NECP în tabloul discuțiilor legate de Pactul verde european, pentru a asigura pe mai departe coerența și consecvența (cum ar fi de ex. de către Comisia Europeană).

Colectarea contribuțiilor părților interesate

Comisia Europeană

Despre provocările-cheie în realizarea primului ciclu al NECP

Una dintre principalele provocări întâmpinate de Comisie în livrarea Regulamentului privind guvernanta a fost colaborarea dintre diferitele ministere în cazul statelor membre, precum și cooperarea între diferitele Direcții Generale în cazul Comisiei.

În fapt, una dintre principalele provocări, dar și unul dintre beneficiile-cheie ale Regulamentului privind guvernanta a fost că a forțat Comisia și statele membre să încerce o gândire transversală între diferitele servicii și sectoare, ajutând totodată la eliminarea gândirii compartimentate între ministere. În cadrul Comisiei, a forțat DG ENER și DG CLIMA să conlucreze mai îndeaproape, acolo unde a fost nevoie să se creeze structuri orizontale în care să fie implicate și alte Direcții Generale (cum ar fi ENVI, EMPL, MOVE etc.).

Primul proces NECP a ajutat, de asemenea, Comisia să înțeleagă mai bine prioritățile în perspectivă, în concordanță și cu obiectivele Pactului verde european, care merg dincolo de energie și climă. Acesta este un aspect la care Comisia și statele membre ar trebui să lucreze pe viitor, mergând dincolo de energie și climă: în cadrul NECP, componenta legată de transport de ex. poate fi dezvoltată în continuare, la fel și alte componente.

Despre relația cu statele membre și între statele membre în ceea ce privește cooperarea regională

Procesul NECP a creat mai multe sinergii între statele membre și a ajutat totodată la consolidarea sinergiilor existente între experții din statele membre (de ex. acțiunile concertate). De asemenea, au fost întărite relațiile între experți și țări. La nivel tehnic, au avut loc o mulțime de schimburi productive, reflectate la nivel politic, cum ar fi ex. bunele

practici de cooperare regională în regiunea Mării Baltice, a Mării Nordului etc. Prin urmare, cooperarea regională nu ar trebui să fie un exercițiu izolat în elaborarea NECP, ci ar trebui menținută și intensificată în contextul implementării NECP.

Comisia a continuat să încerce să îmbunătățească relațiile cu statele membre. Un exemplu în acest sens este constituirea unei unități specifice pentru relația cu statele membre în cadrul DG ENER, în contextul unei revizuirii recente, în vederea unei mai bune implementări a politicilor și măsurilor, inclusiv a NECP.

Despre implicarea părților interesate și procesele de dialog pe mai multe niveluri în contextul NECP

Prevederea referitoare la dialogul pe mai multe niveluri a fost una dintre cele mai intens dezbătute în cadrul Regulamentului privind guvernarea, întrucât influențează modul în care statele membre își organizează procesele de consultare cu părțile interesate, afectând astfel diferitele lor abordări tradiționale.

Evaluarea Comisiei a constatat că, uneori, timpul alocat pentru intervenția publicului în consultările cu privire la NECP a fost prea scurt sau a fost organizat în timpul verii, însă trebuie remarcat că acest lucru se datorează și calendarului strâns al Regulamentului privind guvernarea în legătură cu primul ciclu al NECP.

Per ansamblu, s-au observat unele practici pozitive legate de implicarea părților interesate în NECP, însă există încă loc pentru îmbunătățiri; de aceea, una dintre îmbunătățirile din orientările Comisiei referitoare la planurile NECP ale statelor membre se referă la consolidarea participării publicului și a dialogului pe mai multe niveluri. Prin urmare, Comisia și-ar dori ca statele membre să continue să implice părțile interesate și cetățenii și în implementarea NECP.

Despre posibilitatea unei revizuirii anticipate a NECP în vederea stabilirii unei ținte mai mari de reducere a emisiilor de GES pentru 2030

Regulamentul privind guvernarea prevede deja posibilitatea ca statele membre să își revizuiască NECP în 2023/24, însă ar putea fi nevoie să se accelereze acest demers. Comisia nu își dorește însă să accelereze prea mult, întrucât vrea să vadă ce se întâmplă și cu revizuirile Directivei privind energia din surse regenerabile, ale Directivei privind eficiența energetică și ale altor acte legislative în curs care ar putea avea un impact asupra procesului de revizuire a NECP. Statele membre și-au exprimat deja disponibilitatea de a-și revizui NECP, iar Comisia le-a transmis că o astfel de revizuire ar trebui făcută în sensul sporirii ambițiilor și în conformitate cu normele Regulamentului: aceasta înseamnă de ex. utilizarea unor baze analitice solide, respectarea cerințelor în materie de consultare a publicului și alinierea politicilor și măsurilor cu ambițiile sporite.

Prin urmare, Comisia vrea ca NECP să rămână instrumente fiabile, nu doar un mijloc de revizuire a ambițiilor fără o fundamentare pe politici și măsuri substanțiale. În cele din urmă, revizuirea anticipată a NECP trebuie să fie bine gândită și comunicată publicului larg, în consultare cu publicul și cu părțile interesate.

NECP reprezintă un instrument util pentru mobilizarea statelor membre în privința tranziției energetice, pentru asumarea de angajamente publice și pentru ca diferitele ministere să conlucreze în aceeași direcție. În lunile următoare, Comisia își propune să mențină coerența exercițiului NECP și să păstreze NECP în tabloul Pactului verde european. Aceasta reprezintă și o provocare pentru Comisie pe viitor, întrucât cu atâtea chestiuni diferite pe masă, trebuie păstrată coerența, iar chestiunile trebuie să se miște înainte în același timp și într-un mod eficient.

Italia

Despre procesul de colaborare interministerială pentru elaborarea NECP

Multe organisme instituționale, cum ar fi ministerele, autoritățile publice de la diferite niveluri de guvernare, instituturile de cercetare, întreprinderile patronate de stat etc. au fost implicate în elaborarea planului NECP al Italiei. Procesul de elaborare a fost un demers extrem de eficient, nu numai prin prisma faptului că s-a reușit includerea celor 5 dimensiuni ale uniunii energetice într-un singur plan cuprinzător, ci și din perspectiva guvernării. Înainte de Regulamentul privind guvernarea, Italia avea diferite organisme responsabile pentru diferitele planuri, cum ar fi în ceea ce privește calitatea aerului, emisiile de GES, eficiența energetică etc. Acum, odată cu NECP, Italia a elaborat un plan integrat care constituie în pas important în vederea unei mai bune colaborări și unități între diferitele organisme instituționale.

O provocare-cheie în procesul de elaborare a fost integrarea diferitelor puncte de vedere ale organismelor instituționale implicate. În acest sens, Italia a creat un amplu grup de lucru interministerial, care lucrează și acum la implementarea măsurilor și a directivelor necesare pentru atingerea țintelor NECP ale Italiei. Această colaborare a fost foarte eficientă. Discuțiile între diferitele organisme instituționale s-a referit și la problema repartizării într-un mod eficient a sarcinilor și responsabilităților, la identificarea sferelor de acțiune și a modalităților de asigurare a unei implementări eficiente.

Până acum, planul NECP a fost semnat în mod colectiv de Ministerul Infrastructurii, Ministerul Mediului și Ministerul Dezvoltării Economice. Italia lucrează însă și în cadrul unui grup mai mare în care sunt implicate de ex. Ministerul

Agriculturii, Ministerul Patrimoniului Cultural și altele. Îndeosebi implicarea Ministerului Patrimoniului Cultural este esențială pentru atingerea unor ținte mai ambițioase în privința energiei din surse regenerabile, întrucât Italia trebuie să utilizeze bine mediile existente pentru a implementa într-un mod eficace instalațiile energetice din surse regenerabile. Implicarea acestora asigură că toți actorii instituționali din Italia au aceeași viziune în legătură cu atingerea țintelor mai ambițioase în materie de energie din surse regenerabile în Italia.

Italia va avea astfel diferite decrete ministeriale pentru punerea în practică a NECP. Astfel de colaborări au avut loc și în trecut în Italia, însă procesul NECP a facilitat consolidarea colaborării și coordonării între diferitele planuri naționale. O altă inovație este reprezentată de procesul de monitorizare a NECP; Italia construiește acum o platformă de monitorizare pentru a monitoriza diversele aspecte ale planului, cum ar fi de ex. crearea de locuri de muncă, investițiile, tranziția justă, schimbul de date la diferite niveluri între diferitele autorități. În lunile următoare, Italia va fi în măsură să prezinte această platformă de monitorizare Comisiei Europene, evidențiind totodată abordarea sa în privința monitorizării implementării NECP.

Despre procesul de consultare și implicare a părților interesate în contextul NECP

Italia a avut un proces de consultare relativ complet, existând discuții intense cu Parlamentul, cu autoritățile publice de la diferitele niveluri de guvernare, cu toate ministerele, precum și cu părțile interesate. De asemenea, a existat o participare solidă în privința numărului de contribuții la consultarea publică referitoare la plan. Consultarea din Italia a fost extrem de bine structurată și clar împărțită pe toate diversele aspecte ale planului.

Unele răspunsuri din cadrul consultării au fost incluse în NECP, îndeosebi pentru a modifica unele aspecte sau pentru a pune accentul pe altele, însă fără a le schimba în întregime. A fost în principal cazul componentei referitoare la energie din plan, de ex. eliminarea etapizată a centralelor pe bază de cărbune și cum poate fi aceasta gestionată în zonele specifice în care este mai dificil. Aici au fost importante contribuțiile din partea operatorilor, a autorităților locale și a altor părți interesate în vederea găsirii unor posibile soluții.

Procesul de consultare cu privire la NECP din Italia a fost unul extrem de îndelungat; pe tot parcursul anului 2019 s-au primit contribuții și a avut loc integrarea acestora în planul final. A fost un proces important și o valoare adăugată incontestabilă pentru plan, dar și pentru modul în care Italia poate elabora documente strategice în general. S-ar putea spune chiar că acest proces a fost o experiență nouă pentru Italia în privința profunzimii și a duratei.

Despre eventuala revizuire a NECP din perspectiva stabilirii unei ținte mai ambițioase pentru 2030 și a politicilor de redresare

Planul NECP al Italiei este deja destul de ambițios. Dacă Italia își propune obiective mai ambițioase pentru 2030, va trebui să accelereze în mod semnificativ guvernarea pe mai multe niveluri. Relația cu autoritățile locale și regionale (adică relația teritorială) trebuie să se schimbe în Italia. Acest lucru trebuie să se facă, de asemenea, împreună cu componenta privată a părților interesate, pentru a accelera și a atinge țintele Italiei și eventual ținte mai ambițioase. Îmbunătățirea guvernării pe mai multe niveluri până în 2030 reprezintă o provocare-cheie pentru Italia.

Până în 2030, de exemplu, Italia ar trebui aproape să își dubleze capacitatea fotovoltaică, instalațiile eoliene instalate pe uscat și, de asemenea, să își dezvolte instalațiile eoliene din larg (offshore). Pentru aceasta, Italia va trebui să își schimbe paradigma energetică și relația cu teritoriile. Italia trebuie să schimbe ceva în sistem pentru a atinge aceste obiective ambițioase în materie de energie din surse regenerabile. În colaborare cu autoritățile locale, trebuie să se localizeze și să se identifice zonele în care ar urma să fie amplasate instalații energetice din surse regenerabile, pe o bază comună, cu criterii comune și reguli comune. Italia a creat împreună cu agențiile pentru energie, cu administrațiile locale și regionale, cu Ministerul Dezvoltării Economice, cu Ministerul Patrimoniului Cultural și cu alți actori un tabel tehnic pentru atingerea țintelor în materie de energie din surse regenerabile care au fost stabilite. Este foarte important să se implice regiunile și autoritățile locale, întrucât acestea pot împărtăși producția de energie între teritorii. Poate că acest aspect este cel mai important din perspectiva energiei din surse regenerabile pentru atingerea țintei în domeniu. În tabelul tehnic, Italia examinează unde ar putea fi amplasate instalațiile de energie din surse regenerabile: mai întâi pe acoperișuri, apoi în spații deschise și apoi în alte zone cum ar fi în larg (offshore). Este un proces extrem de important în vederea atingerii țintei în materie de energie din surse regenerabile.

De asemenea, Italia trebuie să reabiliteze un număr mare de clădiri pentru a-și atinge ținta de eficiență energetică. Și aici, trebuie să concluzioneze îndeaproape cu autoritățile locale, dar și cu părțile interesate în privința laturii publice și private. Un super eco bonus (credit fiscal) a fost deja aprobat pentru a impulsiona reabilitarea clădirilor, însă este nevoie și de o relație mai eficientă cu băncile pentru scontarea acestui credit fiscal.

În sfârșit, în ceea ce privește planul de redresare, procesul este încă în curs. Ce se poate spune deocamdată este că NECP este important din această perspectivă și că Italia va ține pe deplin seama de NECP în planul național de redresare.

România

Despre cooperarea interministerială în procesul de elaborare a NECP

NECP a început să fie elaborat de Ministerul Energiei în 2018, iar mai apoi de Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, precum și de Ministerul Mediului;

România a creat și un grup de lucru interministerial pentru procesul de elaborare a NECP, cu implicarea tuturor ministerelor relevante. A fost pentru prima oară când toate ministerele s-au aflat la aceeași masă la nivel tehnic. A fost un proces extrem de interesant, cu toate acestea reunite pentru a încerca să conceapă planul NECP al României. A fost și un exercițiu dificil, deoarece la acel moment s-a constatat că lipseau multe date sectoriale. Aplecându-se asupra procesului, ministerele și-au dat seama de necesitatea elaborării mai multor studii în sectoarele lor de competență, pentru a dispune de date mai exacte cel puțin pentru revizuirea NECP. În cadrul NECP, România a încercat să fie ambițioasă, dar și prudentă, întrucât Regulamentul privind guvernarea permite doar sporirea ambițiilor, nu și diminuarea lor.

Per ansamblu, procesul de elaborare a NECP a fost un concept nou pentru România, prin colaborarea între autorități și alinierea tuturor strategiilor sectoriale, tuturor strategiilor de investiții etc. în vederea atingerii obiectivelor NECP. Până la NECP, fiecare minister își făcea treaba, însă fără a-și forma o imagine completă. Procesul NECP i-a permis României tocmai acest lucru, și anume să-și formeze o imagine completă.

Fiind primul exercițiu NECP, nu a fost un proces ușor, iar conlucrarea tuturor ministerelor a însemnat o muncă complexă. A fost nevoie de ceva timp pentru ca toată lumea să înțeleagă importanța acestui exercițiu de planificare.

Despre procesul de monitorizare și implementare a NECP

Ar fi interesant de știut și din partea celorlalte țări prezente cum s-ar putea asigura cea mai eficace monitorizare a implementării NECP? Cum ar putea fi stabilite responsabilitățile celorlalte ministere astfel încât să implementeze într-un mod eficace partea lor de plan? Uneori mai este și problema mentalității conform căreia dacă un sector este specificat în plan, atunci responsabilitatea exclusivă îi revine ministerului de resort. Aceasta nu ține însă seama de politicile și măsurile transversale. Cum s-ar putea schimba această atitudine? Există o oarecare dificultate în a face ca celelalte ministere să își asume responsabilitățile care le revin în temeiul NECP, pentru a asigura cea mai eficace implementare a politicilor și măsurilor prevăzute de plan. Va fi extrem de important în următorii ani să se asigure că implementarea și monitorizarea implementării NECP sunt eficace și inovatoare. Și schimbările cu celelalte state membre în această privință vor fi importante în următorii ani, pe măsură ce statele membre avansează în etapa de implementare a NECP.

Despre procesul de consultare și implicare a părților interesate în contextul NECP

Procesul de consultare organizat de România pentru NECP a fost mai solid decât ceea ce s-a realizat anterior pentru alte documente supuse consultării. România a organizat cel puțin trei consultări publice în cadrul cărora s-au explicat în detaliu munca și procesul. De asemenea, reprezentanți ministeriali au participat la toate dezbaterile organizate în decursul acestor ani. România a integrat contribuțiile din partea părților interesate, cum ar fi autoritățile locale, în contextul procesului de consultare. Din păcate, nu a existat mai mult timp pentru dezbateri locale cu privire la NECP. Este important să se înceapă munca de la nivel local, să se înțeleagă provocările specifice. Per ansamblu, procesul NECP a adus o nouă conștientizare a rolului autorităților locale în contextul NECP. A însemnat o valoare adăugată în privința muncii legate de politicile energetice și climatice. Conlucrarea cu autoritățile locale a arătat că este nevoie ca acestea să fie sprijinite și că trebuie să lucreze la nivelul lor pentru a susține realizarea obiectivelor naționale ale NECP. În cadrul NECP, România a încercat să păstreze un echilibru și să conceapă un plan realist. Bineînțeles, nu este ușor să mulțumești pe toată lumea, astfel că multe părți interesate au criticat planul. Cu toate acestea, per ansamblu, România a elaborat în cadrul acestui prim exercițiu un plan NECP ambițios și prudent.

Ungaria

Despre procesul de elaborare a NECP

Procesul de elaborare a NECP din Ungaria a fost un proces mai centralizat, având în prim plan Ministerul Inovării și Tehnologiei. A existat, într-o oarecare măsură, și o cooperare interministerială; a fost creat un grup interministerial pentru schimbările climatice, care a inclus oficiali de rang intermediar din partea ministerelor. Totuși, cu ocazia procesului, a fost destul de dificil să se coopteze și alte părți ale aparatului guvernamental (de ex. Ministerul Agriculturii), în principal deoarece clima nu era considerată o prioritate de prim rang. NECP a fost adoptat de guvern, nu de parlament, însă a fost dezbătut în cadrul comisiilor parlamentare.

Printre învățăturile-cheie ale procesului de elaborare a NECP s-au numărat o înțelegere mai aprofundată și realizarea faptului că există loc de îmbunătățire a capacităților ministeriale. De exemplu, s-a constatat că este nevoie de un cadru de modelare mai solid și că trebuie îmbunătățite capacitățile de modelare și analiză din cadrul ministerului. Este un

demers inițiat cu ocazia procesului NECP și încă neîncheiat. De asemenea, Ungaria a început să lucreze la un cadru cuprinzător de monitorizare a politicilor sale și să consolideze cooperarea între Ministerul Inovării și Tehnologiei și celelalte ministere.

Despre procesul de consultare și implicare a părților interesate în contextul NECP

Per ansamblu, s-a organizat un proces de consultare selectivă pentru NECP, reflectând tabloul general de desfășurare a consultărilor din Ungaria. Consultările au însemnat în principal ateliere de lucru și diferite reuniuni cu diverse teme, axate adesea pe un sector specific, cum ar fi transporturile sau energia electrică. Au avut drept scop mai mult conceperea strategiei pe termen lung a Ungariei, dar au reprezentat și un fundament pentru NECP. S-au trimis, de asemenea, părților interesate chestionare în legătură cu NECP și cu strategia pe termen lung. Chestionarele online s-au referit mai mult la strategia generală pe termen lung, însă au inclus și întrebări-cheie pentru NECP. Per ansamblu, a existat o cooptare mai însemnată a autorităților locale în procesul de consultare, decât a altor părți interesate.

Despre revizuirea NECP din perspectiva stabilirii unei ținte mai ambițioase de reducere a emisiilor de GES pentru 2030 și a politicilor de redresare

Ungaria lucrează la 5 proiecte emblematice prin care își propune să implementeze NECP: generarea de energie flexibilă și benefică pentru climă, creșterea eficienței energetice, ecologizarea transportului, impulsivarea inovării în domeniul energiei și ecologizarea termoficării, care este esențială mai ales pentru țările din Blocul estic. Au fost finalizate două exerciții de modelare pentru NECP și pentru strategia pe termen lung, din care reiese clar că cele 5 proiecte emblematice vor fi esențiale în îndeplinirea ambițiilor Ungariei și chiar pentru sporirea acestora. Pentru Ungaria, nu este o problemă creșterea ținte de reducere a emisiilor de GES de la 40 la 50 sau 55%, întrucât este deja în grafic pentru o reducere cu 42-44% a emisiilor de GES. Ungaria este deschisă la stabilirea unor ambiții mai mari în Ungaria și în UE.

Planul de redresare al Ungariei este în prezent în curs de elaborare, iar o parte a planului va fi dedicată investițiilor de politică energetică, cu trei piloni: primul se referă la eficiența energetică, în special în ceea ce privește fondul de clădiri private, al doilea pilon se axează pe impulsivarea utilizării energiei din surse regenerabile în Ungaria, cu accent îndeosebi pe energia fotovoltaică, iar al treilea pilon se referă la sistemele energetice inteligente și la modalitățile de stocare cât mai eficiente a energiei electrice provenite din surse regenerabile de energie. Toți cei trei piloni au în vizor ambițiile actuale ale NECP, însă sunt esențiali și pentru a sprijini creșterea ambițiilor Ungariei în vederea unei reduceri cu 55% a emisiilor de GES, atunci când va fi adoptată o țintă mai mare de reducere a emisiilor de GES în UE pentru 2030. Ungaria consideră că mai ales stocarea este esențială pentru sporirea potențialului surselor regenerabile de energie - fără investiții în stocare, nu se pot include mai multe surse regenerabile de energie în sistemul energetic al Ungariei.

Deși Ungaria își axează eforturile pe țintele actuale ale NECP, planul de redresare așază și baza pentru ținte mai ambițioase. Alte mijloace financiare vor fi, de asemenea, importante de ex. în cadrul politicii de coeziune, unde 50% din programele operaționale ale Ungariei se vor axa pe măsurile de politică energetică și climatică. Astfel, se creează baza financiară pentru atingerea unor ambiții mai mari în Ungaria.

În sfârșit, în ceea ce privește planul de redresare al Ungariei, în curând va fi organizată o întrunire mai amplă a părților interesate cu posibilitatea unei consultări online a acestora în legătură cu planul de redresare, ca parte a unui proces de parteneriat mai amplu pentru plan.

Spania

Despre cooperarea interministerială în procesul de elaborare a NECP

NECP reprezintă un reper important pentru Spania în vederea atingerii neutralității climatice până în 2050. NECP a fost elaborat de MITECO (Ministerul pentru Tranziția Ecologică și Provocările Demografice), care până în 2018 a însemnat două ministere separate pentru energie și pentru schimbările climatice. Reuniunea acestor două competențe în cadrul unui singur minister a avut un impact major asupra structurii și muncii legate de instrumentele de planificare strategică, cum ar fi NECP.

În cadrul procesului de elaborare a NECP, s-a urmărit o cooperare constantă cu diferitele ministere și organisme instituționale naționale, cum ar fi Biroul pentru Schimbări Climatice din Spania, Institutul Național de Statistică (esențial în colectarea tuturor datelor pentru modelul energetic), precum și mai multe ministere cum ar fi cele pentru transporturi, finanțe, afaceri economice și altele. Toate au fost implicate în elaborare și au asigurat astfel că NECP conține și măsuri transversale, care sunt esențiale pentru diferitele ministere. De asemenea, a fost organizat un grup de lucru la nivel înalt pentru elaborarea NECP, care a fost integrat de cabinetul MITECO și de alți actori-cheie cum ar fi Agenția pentru Energie din Spania. Per ansamblu, colaborarea cu ministerele și cu alți actori instituționali naționali a fost extrem de fructuoasă, permițând definirea unor obiective clare și coerente pentru planul NECP al Spaniei. O altă

inovație importantă rezultată din procesul de elaborare a NECP a fost definirea unor obiective integrate pe termen mediu, lung și foarte lung. Se așteaptă, de asemenea, ca procesul de monitorizare a implementării NECP, care va fi însoțit de evaluări aprofundate ale politicilor, să fie la fel de inovator și să asigure implementarea eficace a planului.

Despre cooperarea regională și implicarea publicului în procesul NECP

Procesul de cooperare regională cu țările vecine Spaniei pentru NECP a fost extrem de valoros. Anul trecut în iulie, de exemplu, a fost organizată o sesiune de lucru la care au participat Portugalia, Franța și reprezentanți ai Comisiei Europene, în cadrul căreia s-au prezentat rezultate și s-a discutat despre aspectele-cheie ale pieței interne a energiei și despre perspectivele de cooperare. Sesiunea a fost un punct de plecare important pentru cooperarea pe viitor și a fost foarte utilă pentru o mai bună coordonare a politicilor energetice și climatice în regiune.

În ceea ce privește implicarea publicului, NECP este rezultatul unui proces aprofundat și cuprinzător de consultare publică în Spania, care a implicat cetățeni și diferite părți interesate. De asemenea, a fost organizată o amplă consultare publică pentru procedura evaluării strategice de mediu în contextul NECP, care deși a fost afectată de pandemia de COVID-19, a putut fi încheiată oferind publicului și părților interesate timp suficient pentru a-și transmite contribuțiile. În ceea ce privește implementarea NECP, obiectivul este de a coopta și implica în continuare întreaga societate, publicul și toate grupurile de părți interesate. MITECO poartă un dialog constant și deschis cu părțile interesate și răspunde tuturor cererilor de întâlnire venite din partea acestora.

Despre legăturile dintre NECP și planul național de redresare

NECP este în fapt principalul canal prin care vor fi realizate investițiile din fondurile puse la dispoziția Spaniei prin Mecanismul de redresare și reziliență. Pandemia de COVID-19 a devansat o serie de investiții prevăzute în NECP. Acum, se prevede că ponderea investițiilor publice va fi sporită comparativ cu cifrele anterioare și că investițiile publice ar putea avea loc mai devreme grație Mecanismului de redresare și reziliență. Odată cu NECP, se așteaptă investiții totale estimate în valoare de 241 miliarde EUR și, de asemenea, ca obiectivele în materie de energie și climă ale Spaniei să poată fi atinse mai devreme decât se preconiza inițial.